

A Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2020. június 2. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A lopás büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. március 3. napján meghozott 1.Bf.529/2019/6. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

- [1] Az első fokon eljáró Nyíregyházi Járásbíróság a 2019. október 4. napján kihirdetett 39.B.1277/2018/14. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki lopás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], magánlaksértés büntetében [Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont] és lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], ezért őt - halmazati büntetésül - 1 év 2 hónap szabadságvesztés büntetésre és 2 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, melynek tartamába beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Megállapította, hogy a vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Elrendelte a Nyíregyházi Járásbíróság 20.B.1589/2018/10. számú ítéletével kiszabott 11 hónap börtönbüntetés végrehajtását. A vádlottal szemben 470 150 forint összegben meghatározott vagyoneklobzást rendelt el, érdemben elbírált a M1 magánfél által bejelentett polgári jogi igényt, döntve annak illetékvonzatáról is. Határozott az eljárás során lefoglalt bűnjelek további jogi sorsáról, illetőleg a felmerült bűnügyi költségből a vádlottat 1 838 992 forint megfizetésére kötelezte, míg megállapította, hogy 344 505 forint az állam terhén marad.
- [2] Ellenben a vádlottat az ellene további lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], magánlaksértés büntette [Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés], 9 rb. lopás vétsége - melyből 5 rb. kísérlet - [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont] és lopás vétségének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, bb), bc) alpont] miatt emelt vád alól felmentette.

- [3] Az elsőfokú ítélet ellen egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott javára, magánindítvány hiányára figyelemmel indítványozva a vádlott felmentését további 1 rb. magánlaksértés büntettének vádjá alól, egyebekben a határozat helybenhagyását tartva alaposnak.
- [4] Másfelől a vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodsorban a büntetés enyhítése végett éltek jogorvoslattal.
- [5] A Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2020. március 3. napján meghozott 1.Bf.529/2019/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a magánlaksértés büntette [Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] tekintetében a határozat bűnösséget kimondó rendelkezésének hatályon kívül helyezése mellett az eljárást megszüntette. A vádlottat további 1 rb. lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont] miatt emelt vád alól felmentette. A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 8 hónapra, a közügyektől eltiltást 1 évre enyhítette. Az elsőfokú ítéletben ejtett számelírást is helyesbítve mellőzte a Nyíregyházi Járásbíróság 20.B.1583/2015/10. számú ítéletével jogerősen kiszabott 11 hónap börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését. A vagyonekbevételek összegét 454 750 forintra mérsékelte, a vádlottat a felmerült büntetőjogi költségből 1 640 534 forint megfizetésére kötelezte, megállapítva, hogy az állam 542 964 forintot visel. Egyebekben helybenhagyta az elsőfokú határozatot.
- [6] A másodfokú ítélet ellen egyrészt az ügyész terjesztett elő fellebbezést a vádlott terhére, az 1 rb. lopás vétsége alóli felmentő rendelkezést sérelmezve a határozat megváltoztatása, a vádlott bűnösségének szabálysértési értékre, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás vétségében való megállapítása, és vele szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett. Álláspontja szerint a felmentő rendelkezés meghozatalához az vezetett, hogy a másodfokon eljáró törvényszék az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényekből helytelen ténybeli következtetést vont le, ezért a sérelmezett döntése megalapozatlan. A helyes tényállás azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető. Mindezekre figyelemmel a másodfokú ítélet megváltoztatását tartotta indokoltnak az indítványozottak szerint.
- [7] A vádlott és a védelmében eljáró védő ezúttal is szintén - a S1 sérelmére elkövetett vagyon elleni cselekményre vonatkozó - további felmentés érdekében, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése végett élt jogorvoslattal.
- [8] A ... Fellebbviteli Főügyészség ... számú átiratában a vádlott terhére szóló ügyészi fellebbezést visszavonta. A védelmi fellebbezéseket a további felmentést célzóan a törvényben kizártnak, az enyhítésre irányulóan alaptalannak tartotta, mellyel kapcsolatosan észrevételezte, hogy miután a fellebbezések elsődlegesen az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálat eredményeként született ítéleti rendelkezéseket sérelmezőnek tekinthetők, így a harmadfokú felülbírálat az ítélet ezen - a büntetés kiszabását érintő - részére terjedhet ki. Álláspontja szerint azonban ezzel együtt sincs helye az említett rendelkezések megváltoztatásának, mivel az elsőfokú és másodfokú bíróságok a perrendi szabályok betartásával folytatták le az eljárást, melynek során a törvényszék az első fokon megállapított tényállást az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján helyesbítette. A megalapozott tényállásból a bűnösségi kör szűkülése után törvényes a jogi minősítés, majd a középértéktől a vádlott javára eltérő halmazati büntetés is megfelel a büntetési céloknak, s az ítélet egyéb rendelkezései szintén törvényesek. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Debreceni Ítéltábla a Nyíregyházi Törvényszék másodfokú ítéletét a védelmi másodfellebbezések részbeni kizártsága, részbeni megalapozatlansága folytán hagyja helyben.

- [9] Az ítéletábra a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 621. § (2) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el, tekintettel arra, hogy a vádlott terhére bejelentett ügyész fellebbezés a fellebbviteli főügyészség által a Be. 617. § alapján alkalmazandó 587. § (2) bekezdésére figyelemmel visszavonásra került, a vádhatóság maga is tanácsulésen történő felülbírálatot indítványozott, a vádlott és a védő pedig nyilvános ülés kitűzését nem kérte.
- [10] A felülbírálat során az ítéletábra mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a védelmi másodfellebbezések joghatályosak-e, vagyis alkalmasak-e a harmadfokú eljárás megindítására.
- [11] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén.
- [12] Azt, hogy mi tekinthető ellentétes döntésnek, a törvény a 615. § (2) bekezdésében szabályozza, melynek b) pontja szerint ellentétes az a döntés is, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon elítelt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.
- [13] A Be. 615. § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy a fellebbezés sérelmezheti
- a. az ellentétes döntést, illetve
 - b. kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését vagy részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.
- [14] A felülbírált ügyben a vádlott és a védő perorvoslata elsődlegesen a terhelt felmentését célozta egy további vagyon elleni bűncselekmény - S1 sértett sérelmére 2018. május 21-25. napjai között elkövetett lopás büntette - vonatkozásában, ugyanakkor másodsorban a joghátrány enyhítésére is irányult. Megjegyzendő, hogy a védő ugyan nem tett eleget a Be. 584. § (6) bekezdéséből fakadó törvényi kötelezettségének, fellebbezését részletesen nem indokolta meg, ez önmagában nem képezte akadályát a felülbírálatnak.
- [15] A harmadfokú eljárást lényegében a bűnösségi kör szűkülését eredményező ellentétes döntéssel - részbeni felmentéssel és az eljárás részbeni megszüntetésével - összefüggő, joghátránnyal kapcsolatos rendelkezések elleni enyhítést célzó másodlagos fellebbezések nyitották meg joghatályosan.
- [16] A további felmentést indítványozó elsődleges jogorvoslati kérelemmel kapcsolatosan az ítéletábra a következőkre mutat rá:
- [17] A felülbírálat az alkalmazott Be. szabályainak megfelelően korlátozott, tekintettel arra, hogy főszabályként a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont értelmében a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett *ellentétes* döntését, az ab) alpont szerint azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, a b) pontnak megfelelően az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. A 618. § (2) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság hivatalból dönt az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben, valamint a szülői felügyeleti jogra és polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezésekről.
- [18] A harmadfokú felülbírálat ennek megfelelően elsősorban korlátozott, és csak az ellentétes döntésre valamint az azzal kapcsolatos, abból eredő rendelkezésekre terjed ki, mely a részbeni felmentésnél

elsősorban a joghátrányban jelenik meg. A Be. 618. § (3) bekezdése szerint, ha a harmadfokú bíróság a 615. § (3) bekezdésében írt fellebbezést - azaz kizárólag az ellentétes döntés, és az ellentétes döntéssel összefüggő ítéleti rendelkezés vagy rész támadását megengedő jogorvoslatot - alaposnak találja, az ítélet fellebbezéssel nem érintett részét ekkor bírálja felül a törvényhely a) és b) pontjában részletezettek szerint. A fellebbezéssel nem érintett ítéleti rendelkezések és részek felülbírálatára tehát csak akkor kerülhet sor, ha a másodfellebbezés alaposnak bizonyul.

- [19] Az idézetekből kitűnően a harmadfokú felülbírálat terjedelme szűkebb a másodfellebbezés lehetőségének megnyílt és annak bejelentése időpontjához képest. A harmadfokú felülbírálat terjedelme ugyanis - ellentétben a másodfokú eljárásban érvényesülő korlátozott felülbírálattól [Be. 583. § (3) bekezdés] - nem csak a jogorvoslattal élők nyilatkozatától függ, hanem a Be. maga korlátozza a korábbi szabályozáshoz képest annak terjedelmét, és a felülbírálat kiterjesztésére csak alapos másodfellebbezés esetén van lehetőség.
- [20] A fellebbezéssel csak az ellentétes döntés, illetve a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezése vagy része támadható, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett. A másodfokú ítéletnek egyéb rendelkezése, illetve része ellen nincs helye fellebbezésnek.
- [21] A harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan; azaz a harmadfokú bíróság kizárólag a fellebbezhető ítéleti rendelkezés kapcsán vizsgálja a tényállás megalapozottságát, a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény tekintetében ezt nem vizsgálhatja [EBH2018.B.27].
- [22] A Be. 619. § (1) bekezdése szerint tehát a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.
- [23] Ezen túlmenően a Be. 619. § (4) bekezdése kifejezetten akként rendelkezik, hogy a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény tekintetében a harmadfokú bíróság nem vizsgálja a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, és a határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapítja.
- [24] Jelen ügyben, minthogy a törvényszék az eljárás tárgyává tett bűncselekmények közül a T1 és S1 sértettek sérelmére elkövetett 1-1 rb. lopás büntette tekintetében nem hozott az elsőfokú bíróságétól a Be. 615. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfeleltethető ellentétes döntést, azokat illetően az elsőfokú ítélet indokait osztotta, ekként az ítélet ezen rendelkezései nem támadhatók fellebbezéssel, az e cselekményekhez kapcsolódó tényállás megalapozottsága nem vizsgálható.
- [25] A harmadfokú revízió folyamatában ennek megfelelően az ítélőtábla
- [26] elsőként vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, azt, hogy nem valósult-e meg feltétlen eljárási szabálysértés az elsőfokú és másodfokú eljárásban;
- [27] ezt követően felülbírálta a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntést;
- [28] végül az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálat eredményeként keletkezett másodfokú rendelkezést.
- [29] A felülbírálat során az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú és a másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le. Nem került sor olyan abszolút, a Be. 608. § (1)

bekezdés a-f) pontjában írt eljárási szabálysértésre, mely a másodfokú ítélet érdemi felülbírálatát kizárná.

- [30] Az ítélőtábla már utalt rá, hogy a Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan. A harmadfokú eljárásban is érvényesül a tényálláshoz kötöttség elve azzal, hogy a 619. § (3) bekezdéséből is fakadóan a ténybeli revízió az ellentétes döntést megalapozó tényállásra terjed csak ki és csak e tényállással kapcsolatban van lehetőség a megalapozatlanság orvoslására.
- [31] A harmadfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokon eljárt törvényszék által kiegészített, illetve helyesbített tényállás ellentétes döntéssel összefüggő része megalapozott, nem szenved a Be. 592. § (1), (2) bekezdésében meghatározott ténybeli hibákban. Teljes megalapozatlanság szóba sem kerülhetett, de részbeni megalapozatlanság sem rögzíthető. Ezért a harmadfokú bíróság a Be. 619. § (3) bekezdésén alapuló további kiegészítést vagy helyesbítést nem tett a tényállásban.
- [32] A tényálláshoz kötöttség elve folytán a másodfokú döntésen alapuló tényállás a harmadfokú eljárásban is irányadó volt. A megalapozott tényálláson alapuló, felmentésben és részbeni megszüntetésben megnyilvánuló ellentétes döntést a védelmi fellebbezések nem támadták, de önmagában nem is támadhatták volna, mert ez a vádlott terhére szóló és törvényben kizárt jogorvoslat lenne [Be. 583. § (4) bekezdés]. A felmentés és az eljárás megszüntetés tényének érdemi revíziójára tehát nem kerülhetett sor, hiszen a vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezés visszavonásra került. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a másodfokon az eljárást magánlaksértés büntette tekintetében megszüntető rendelkezés a Be. 604. § (1) bekezdés c) pont ca) alpontján alapult.
- [33] Ki kellett terjednie viszont a felülbírálatnak azon másodfokú ítéleti rendelkezésre, melyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett [Be. 618. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont]. Ez jelen esetben az elsőfokú ítéletben kiszabotthoz képest a büntetést megváltoztató rendelkezés revízióját jelentette, súlyosításra irányuló ügyészi jogorvoslat hiányában nyilvánvalóan a Be. 595. § (1) bekezdésében meghatározott súlyosítási tilalom keretei között.
- [34] A másodfokú bíróság a vádlott szabadságvesztésének tartamát és a közügyektől eltiltás mértékét is enyhítette. A büntetés megváltoztatásának ténye, iránya a bűnösségi kör szűkülése miatt egyértelműen szorosan kapcsolódott a másodfokú bíróság ellentétes döntéséhez, ezért harmadfokon szükséges volt vizsgálni a büntetést kiszabó rendelkezést. Az ítélőtábla az első fokon meghatározott tartam kétharmadára enyhített szabadságvesztés büntetést törvényesnek találta, amely a másodfokon - a vádlott javára - pontosított, maradéktalanul számba vett bűnösségi körülmények mellett mindenben megfelel a büntetési céloknak, tettarányosnak tekinthető. Az utolsó bűncselekmény megvalósításától számítottan a jogerős elbírálásig bekövetkezett újabb időmúlás még nem tekinthető olyan számottevőnek, amely elvezethet a büntetés további enyhítéséhez. Az ítélőtábla szerint a vagyoni elleni büntettek halmazata miatt kiszabható büntetési tételkeret mellett valójában méltányos a középértékű jelentősen elmaradó, inkább a törvényi minimumot közelítő szabadságvesztés a büntetett előéletű vádlottal szemben. A közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamának törvényi minimumban való meghatározása pedig értelemszerűen szintén nem súlyos.

- [35] Az ítéletábra az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező döntéseket is mindenben törvényesnek tartotta, melyek megfelelnek a határozatban teljeskörűen felhívott jogszabályi rendelkezéseknek.
- [36] A harmadfokú bíróság a másodfellebbezést nem találta alaposnak, így a felülbírálat nem volt kiterjeszthető az ellentétes döntéssel nem érintett, másodfellebbezéssel már nem támadható ítéleti rendelkezésekre.
- [37] A kifejtettkre tekintettel a Debreceni Ítéletábra a másodfokú bíróságként eljáró Nyíregyházi Törvényszék ítéletét a védelmi másodfellebbezések alaptalansága folytán a Be. 623. §-a alapján - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

Debrecen, 2020. június 2.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró,
Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.529/2019/6. számú ítélete a Debreceni Ítéletábra Bhar.IV.216/2020/6. számú végzése által jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2020. június 2.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.